Каз2
Е-71

…IBEK ulь DYJSEMBEK

CANCUV

(KYLKI SЬQAQ ƏꞐGIMELER)

QAZAQЬSTAN KƟRKEM ƏDEBIJET BASPASЬ

ALMATЬ 1936

QKƏB

ЕРКИМБЕКОВ ДУЙСЕНБЕК

ШАНШУ

(Сборник юмористических рассказов)

КАЗАХСТАНСКОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ
АЛМА—АТА 1936

ERKIMBEK ULЬ DYJSEMBEK

E-71
D-81

CANCUV

сф 4741
86 45724-с

QAZAQЬSTAN KӨRKEM ӘDEBIJET BASPASЬ.

ALMATЬ. 1936

BASPADAN

Bizde kylki sьqaq əŋgimeler az. Biz duspanьmьzdь mьsqьldap keleкe etip kylsek, øz icimizden сьqqan „qolapajsьz, søle ketterdiŋ“ kemciligin kørsetip, əzildep kylyvimiz kerek. Osь kylki arqasьnda soŋqьlardь tyzevimiz kerek te, mьsqьl arqьlь duspandarьmьzdь вir çola çerlevimiz kerek. Osь køz вen qaraqanda, вizdiŋ soвet satьjrasьnьŋ maŋьzь øte ylken ekeni davsьz. Olaj вolsa вiz, endi, satьjraqa ədeвijetimizden вelgili вir orьn вeryvimiz kerek, satьjra øziniŋ ornьn aluv kerek.

Erkimвekip çoldastьŋ osь „Cancuv“ degen sьqaq øleŋder çane kickene əŋgimeler çьjnaqьn вastьruvdaqь вir maqsat soвet satьjrasьn egyv maqsatь.

Qazaq kørkem ədeвijet вaspasь

ФУНДАМЕНТАЛЬНОЕ
ОТДЕЛЕНИЕ
СЕМИПАЛАТИНСКОЙ
областной
Библиотеки им. Н. В. ГОГОЛЯ

AJTЬSTAR

Təʙilcik Çaqьрвaj, çapa çaloqьz, kyjвeņ qaoqьр,
Tentirep çumьs qьlmaj çyrsin naoqьр?
Sekildi, kəri mьsьq, qaņoqьр çyrsin,
Dalada kyni ətetin, tьcqan ваoqьр.

Çaqьрвaj Attьmda tyzge otьrdьm, nasьвajdь,
Men seniņ, qulьņвa edim вasь вajlь?
Cojьrьldь, ojвaj вelim!, çumьs avьr,
Dem al dep, çanьņ nege acьmajdь.

Təʙilcik Qurlьsqa, satsьjaldьq qarqьn kerek,
Tasqьndap, tav suvьndaj artuv kerek,
Tyskende, tarazьoqa keppen вirge,
Sen çaoqь salmaqtь вop tartuv kerek.

Çaqьрвaj Təвilge olaj deseņ artьq qondьr,
Çaloqasta, çeņ ycinen çolьņ вoloqьr,
Arttьrьp, 6 kynge вesev qossaņ,
Ol ezi olçasь men вoladь on вir.

Təвilcik Ojlanьp desem saƣan eskerejin,
Çumьsqa, dep çyrsin ƣoj kec kelejin,
Yjiŋde, qarьnьŋdь, tьr-tьr qasьp,
Çalьqpaj, çatar ediŋ, kecke dejin.

Çaqьrвaj Artadь, çaqsь inige, aƣa qolьn,
Qazaqtьŋ qojamьz вa? Eski çolьn,
Tyn вojь, quvanьctan deŋgeledim,
Өziŋe, təвil çazƣьc, tijgende orьn.

Təвilcik Tylkidej, вulaŋdajsьn, çelip çorta,
Tykte çoq, quvanatьn tasьp onca,
„Kəri aruvaq", terвegen men tykte вermejdi,
Sekildi ol вuzьlьp qalƣan monca.

Çaqьrвaj Sьrt вerip, olaj deseŋ ezgergeniŋ,
Mendaƣь, çasьrmajmьn kez kergenin,
Qoj sojьp, araq icip çatqanьmda,
Umьttьŋ вa вu Çekeŋniŋ kez kelgenin.

Təвilcik Qalqьƣan, suv вetinde qajьqtajmьn,
Sьrьmdь, keriŋgenge ajьtpajmьn,
Bas вilmegen, tajlaqtaj вultaqtasaŋ,
Qavlь ƣьp, çьjnalьsta ajьptajmьn.

Çaqьrвaj Çavьrdaj dep tursьŋвa! Cьpçьŋdajtьn,
Bir quvsьn mьŋ çasaƣan quzƣьndajьn,
Çamaldь, yjde otьrƣan istedi dep,
Өtirik ekpindige, çazdьŋ вajьn.

Təвilcik Cьnьnda men paraqor, sende çalqav.
Yc kynge, ycev qossam, вoladь altav,
Өzgege, ezin̦ вilip, sьr acpada,
Çyre вer, kəp icinde вolьp an̦qav.

Çaqьpвaj Təвilcik, çөnge tysip qьldьn̦ tavвa,
Ketesin men syrinsem, sende çavqa.
Atьndaj pəveskenin̦ omьravlajtьn,
Sor mandaj, senin̦daqь denin̦ sav ma.

Təвilcik Çaramas, çaqaqa endi çarmasqanьn̦,
Demejin munan вьlaj dəl вasqamьn,
Semiz et, acuvlь araq, suluv əjel,
Talajьn, talьqsьtqan man̦qanqanьn̦.

Ekpindi Mal qusap вocalaqan çyrsin sajaq,
Tijdime, man̦dajьn̦a qattь tajaq,
Urьnьn̦ etirikci qol qanatь,
Qojnavdan, qosьlьpsьn qos quv ajaq.

Təвilcik Kim edin̦? Sonca ses qьp, ciengendej
Dynije, çalqьz saqan tirelgendej,
Basqaqa, pəle çavьp, asqaqtajsьn̦,
Өzin̦nin̦ tyrin̦di alqac, tygel kөrmej.

Ekpindi Kamsamol, kamijtettin̦ cilenimin,
Quvlardьn̦ ketermejmin cirenyvin,
Basьn̦dь, tasqa ursan̦da, təвilcigim,
Bir çaqьn, qurt çep qojqan, çyregin̦nin̦.

Təʙilcik Qol qanat, salma qoldь çyregime?
Çyrek ketse, men tiri, çyreminʙe?
„Kamsamol“ mende sendej, ʙeleti ʙar,
Qarajdь, ʙes ʙirijgadi ʙir əzime.

Ekpindi Çorqasьn ətirikke aqqan suvdaj,
Is oңʙas, kamsamoldan seni quvmaj,
Çemtik kərseң, coqьjtьn, sen ʙir qarqa,
Ar-ujattan ajrьlьp ʙolqan çurdaj.

Çaqьpaj Ekpindi çeldej esip qattь ketpe,
Acalьq, ajtьsalьq ʙar ʙolsa əkpe,
Çasьrьn, çalqasalьq əzdi-əzimiz,
Biltelep, ʙildirmesten, çajьp kəpke.

Ekpindi Təʙilcik ʙaj—qulaq pen aralasqan,
Para alьp, araq icip, qara ʙasqan,
Tapsьz qoqam, qurqalь turqan kezde,
Çavьma çanaspajmьn çaqalasqan.

Komsomal qьz Bul qalaj? Çoldastar-av! Urьstarьң,
Istelmej qalqan çoqpa çumьstarьң,
Çavьrdaj, cьʙьndaqan, kəleңke, izdep,
Belgisi çalqavlьqtьң urьstarьң.

Ekpindi Mьnalar çem izdegen qoңьr tavьq,
Çyripti aramьzda ʙetin çavьp,
Zamanьmnьң, urьsьn alastasaq,
Ulь iste, odan kejin, ʙolmas qavьp,

QOSЬLЬP Ɵmirdiꞑ, satsьjaldьq qalqoz вeli,
Ɵndiris, ol tuvralap tartqan çeli,
Qoparьp taвьƣattьꞑ вajlьqtarьn,
Çol azьq tavsьlmajtьn, tapqan keni.

Analar sasьp qaldь.

33-çьl Qazpij. *Almatь*

SЬNATPAJMЬN

Çoldastar suvsьmalь sьnaptajmьn,
Kөrsetip, kөpke mindi sьnatpajmьn,
Til cajpav, çyris calьs, cьlьƣьm kөp,
Basqanь tөrelikten unatpajmьn.

Aqca alьp qьzmet istep çьmьp çyrmin,
Is tastap әr вir çerge çьlьp çyrmin.
Para alьp вajdьꞑ isin çolƣa qojьp,
Oqьsьn san kedejdiꞑ urьp çyrmin.

Aqьrь qaza taptьm qol qanattan,
Qol qanat! Qolƣa alƣan soꞑ çorƣalatqan,
Adьmь aramdьqtьꞑ вiraq tutam,
Men вiri tөrecildiꞑ sorlap çatqan.

TӨREMIN

(Orazвek ulьna arnadьm),
Men tөremin!
Kәrimdi tөgemin?

Basьndь çarьp,
Kөzindi cьqarьp,
Çik-çik—
Вьt-cьt qьp,
Qaвьrqandь sөgemin!

Men tөremin!
Tөresimin tөrenin,
Mьn çerden dөleide,
Mylijon adam qol kөter,
Ajtqanqa kөnвejmin;
Berekege kelmejmin,
Өz çolьnda өlemin.

Men tөremin!
Paranь çegemin.
Kense esiz;
Qьzьq quvьp,
Qьz izdep,
Qalьqtь cuvlatьp,
On kynde,
Kensege вir kelemin.

Men tөremin!
Bolmadь degenim,
Sьnqa tystim;
Tьnsьm tarьldь...
Barar çer,
Basar tav çoq,
Qajtemin?... Өlemin.

(Çьlamsьrap cьqadь)

31-çьl Pьronze

ARAQ QUMAR

(„N“avdanѕndaqь вir kecten)

Qьz вen çigit, qatьn вar,
Ajtuvqa qataņdь aqьm вar,
Çьjьlьp araq icken soņ,
Kepire səjlep taqьldar,
Araq surap, kempir cal,
Bedelin satьp taqьmdar,
Əncі tavьp ortaqa,
Ezyvdi çьjmaj saqьldar,
Ondaj isten ezgeler,
Өner kermej qacьņdar!

Qulqunь qurьp çaqalap,
Araqtь qorcap qamalap,
Kəri sot keldi kecikpej,
Dəl vaqьnda camalap,
Mьsьqtaj çьmьp iz tastap,
Çyrgen вolьp aralap,
Qatcьsь keldi avatkom,
Caqьrqan soņ вaqalap,
Kəpijratьp вastьqь,
Өzeni вoldь, ol araq.

Melijtsija çaqьp çьlmaņdap,
Belsendi Çysip çьrвaņdap,
Qant çengem qarьq вop,
Basь ketken вulqaņdap,

Qьzьl kergen qarqadaj,
Ər kim otьr qьlmaŋdap,
Çьqьlqan çatьr turalmaj,
Taspaqadaj tьrвaŋdap,
Astьnan tesek вetelke,
Cьqьp çatьr suvmaŋdap.

Qьza-qьza qьzarьp,
Ketti qьzьq uzarьp,
Çudьrьq tyjip вoqtastь,
Əkesin вerip qьz alьp,
Aqtardь sьrdь kepirdi,
„Sen semiz“ dep, „вiz arьq“
Omьravladь asavdaj,
Əketem dep вuqalьq,
Birin вiri syjrelep,
Çьqьla ketti вuralьp.

Domвьrasьn teвelep,
Əndi cьrqap seвelep,
Qasen ertis odar вar,
Araqqa tojdь ne kerek,
Qosьlьp oqan keri sot,
Ketti вijlep deŋgelep,
Balta men caвar minderin,
Kez qьsadь „kerme“ dep
—Balceвekce sьnasaŋ,
Sonda osьlar çendelet!

Mas вoldь, çançal keвejdi,
Ujat вolar demejdi,

Bir kyngi сьҩьn pəlen som,
Qalqozdь qajtьp çemejdi,
Istegen isi eskicil,
Bizge çaqьn kelmejdi,
Bajlьҩьn tysse qolьna,
Sarqa savьp çeвejdi.
Bilgen kisi qoҩamoҩa,
Zьjankes demej ne dejdi.

33-çьl. Çarmenke,

ÇAQЬP

Talpaq вet, qoŋqaq murьn, aram çьlьm,
Çyrgeni вurqьratьp tartьp сьlьm
Tysi suvьq acpajdь sьr perdesin,
Sizderge men вerejin ajtьp сьnьn.

Bavьrdaj kөp qajnaҩan вedirejgen,
Сьrt etip, sөzge kelmej edirejgen,
Kөp sөjlep kөlpek qardaj çьjnalьsta
Өte mөz ɵmir өsse ehe ej men.

Mekteptеn tijip qасьp oqьpta çyr,
Qьzaroҩan qьz-qatьnoҩa opьqta çyr
Qatьndь Almatьda, Qapal вojdaq,
Kөŋildi kөngicter men qosьpta çyr.

Tatardь, orьs, qazaq, tyjdektep çyr,
Qьr qьzьn qala çaqpaj syjrep kep çyr,

Turmьsqa вilimdini kөnвejsin dep,
Kyŋ qьlьp kөngenderin ijlektep çyr.

Keŋseni tastap kөŋili araq ta çyr,
Majlь etpen tətti cajdь qarap ta çyr'
Kez kelse tylki tumaq, qasqьr icik,
Birevden ap, вirevden qalap ta çyr.

Çaqьptaj ər çerde вar keseldiler,
Balceвekce sьnalsa eseŋgirer,
Mundaj quv maŋajьŋa çaqьn kelse,
Araŋa iritki tysip kesel kirer.

30-çьl, Qapal petteknijkym.

DEMESIN

Demesin nacandik вop saqьldadь
Adьmьn ər kimniŋ-aq acьrmadь.
Byrkittej momьn kөrse tөne tysip,
Qar çavьp qaвaqьnan acьlmadь.
At вerip, asьn tosьp, capan çavьp,
Oqan kim qol quvsьrьp вas urmadь.
Ataqь Ala tavdaj el icinde
Өzinen өzge çandь asьrmadь.

Talajьn avkomderdiŋ ataqtadь,
Basqanь əkimdikten çaratpadь,
Paraqa quпьq qalьp dənikken soŋ,
Qasqьrdaj qьzьl kөrgen çalaqtadь.

Sojьs çev, suluv syjyv, araq icyv,
Basqasьn вul əmirdiŋ çaratpadь,
Onь men qarsь вasqan sottь вolьp,
Zaŋ izdep вasьn aqtap salaqtadь.

Sot вoldь çanь syjip вul Demesin,
Talajdьŋ sol kezde de urdь enesin'
Syliktej eski kezde eŋвek sorqan,
Adamda çandarьmqa tengeresin.
Para alьp kisi əltirgen вajdьŋ isin,
Qьsqartьp dedi endi ec kim tergemesin,
Alavьz, əper вaqan, вas вuzarlar,
Sen qana Demesinge teŋ kelesiŋ.

Munan soŋ muqallim вop symeŋ dedi,
Əlde de qьzьq əmir syrem dedi,
Qaqtьqьp qalьq nadan ton çamьlьp,
Kərinвej kəpke dejin çyrem dedi.
Eŋвekci sьnqa salьp qьzьmetin,
Erkine Demesindi çiвermedi,
Qorьtьp вarlьq isin вerdik sotqa
Ondaj quv вuzвasa isti tyzermedi.

31-çьl Cuv.

MOLDANЬŊ ZARЬ

(Bojav men ajtsьn)

Ja, syвyvqan,
Dinniŋ əli ketti,
Mecittiŋ səni ketti,

4741

фундаментальной
отделения
Семипалатинской
областной
библиотеки им. Н. В. Гоголя

1/6/57 96

Etik eski,
Capan tozdь,
Tаввьstiŋ əli kett:

Qurannan qasijet tajdь,
Mədenijet qanatьn çajdь.
Zeket, qucьr, çanaza,
Aldavqa çurt kənвejdi
Beryvciler mylde azajdь.
Istiŋ tyвi ne вolar?

Ajtqa çurt sijrek keldi,
Kempirdi-cal syjrep keldi,
Komsomol, pijəner,
Cьndь ajtьp sьrdь actь,
Qajtemin tyjnekterdi.

Açalьm çaqьn-av,
Dert çyrekte,
Ojpьrmaj çanьm,
Tyjnekteldi,
Tyjnekteldi . . .

29-çьl Almatь

ЕKI DOQTЬR BIR AVRUV

Men avruvqanaqa вardьm da: səskege dejin dalada kyttim. Tyske cejin zalqa kirip çana da kyttm. Et aзьm esikte kyttim. Caj qajnatьm tesikte kyttim. Avruv qanada murnьnan ajrьlqan pucьq, iriŋ aqqan merež, sarь suvь cьqqan qotьr, çyre almaqan soz, вarqьldaqan kempir, вarьldaqan caldardь, qaq çarьp doqtьrdьŋ esigin actьm.

Talqardьŋ coqьзьndaj sorajqan вojь, çaltьraqan taqьr вaзь, ajnadaj вolьp kezdi tarttь.

— Kim avьradь?.

— Men avьram

— Qajtьp avьradь?

— Sьrqьrajdь... Ojвaj-ajl..Cancьjdь, kemiredi tyjiledi, вurajdь... Ojвaj-aj... çanьm:..

— A... ac... a... del..

— A... в,

— A... de, „в" nьŋ keregi çoq.

— Doqtьrdь meniŋ sьjlaqanьm sonca вьnьŋ keregi çoq desede в, t, c, nь qosьp ycevinde ajttьm. Yjtkeni, „ qasljetti çarьqtьqtь" sьjlaqьm keldi.

— Qurt ekpeŋdi tygel çepti, qolqaŋdь вitiryvge tajaptь, вyjregiŋdi çej вastaptь, 15 myjnet keciksen icegiŋe tyspek eken. Istejtin em erte men quvьrdaq çę, tyste et çe, kecke sarь maj çe, celdesen araq ic, Qatьndarqa tysten, qьzdarqa qon. Buta вasьn sьndьrьp qьzmet isteme. Eringen kyni 16 saqat ujьqta.

Az emirdi osьlaj etkizip ekinci doqtьrqa вardьm.

— Qanьŋ azajqan, вasqa dertiŋ çoq. 15 kyn dem alьs, yjge вarьp çat dedi. Doqtьrdьŋ qosuvь вojьnca 15 kyn dem alьsqa вarqan soŋ вajaqьdaj qьlaŋ urьp сьqa keldim. Budan сьqatьn qortьndь вojьndь kyt. Eŋвegiŋdi istep, orьnsьz doqtьrqa senip avьr ma...

32- çьl. Coqpar.

ƏNEPIJE

Ənepijeniŋ qolь çoq cuntьjьp turadь. Yjtpejdi-av! Kejleginiŋ çeŋi çoq sьmpьjьp turadь. Qojannьŋ sьjraqьndaj вilegi tьrtьjьp turadь... Bətenkesiniŋ ekcesi eki aq qarьs. Çarьm caqьrьm çer çyrse otьz syrinip on çьqьladь. „Ujuvpkiniŋ“ tarьlьqьnan tьcqandaj çorqalajdь. Oqьmьstьlьqьnan çazqan çazuvqa pecetin вasadь, pecet qajdan вitsin, əlipti tajaq dep вilmegeni ycin вarmaqьn вasadь. Beti вьttьjqan cuвar, cuвarьn вildirmejmin dep tam sьlaqandaj вojav çaqadь. Çapçalpaq. Eki вeti ernevsiz taвaqtaj çap çajpaq. Kempir dej appaq, qardaj qapqara. Yjinde вojavdьŋ alpьs aluvan toqsan tyrlisi вar. Tozaŋdaqan вeti qalьŋ ceptiŋ icindegi aq tatьrdaj əlde qajdan вilinedi. Qan çegen-

dej qьzьl avьzь Qьrьmnan kerinedi. Ijmijgen qara qasьna səldirmek ajnaldьrqan çigitterdiŋ qьran kezi najzadaj qadaladь.

Ənepije erteŋ men turadь, tyske dejin el kezedi. Tysten kejin вazarqa cьqadь. Tys qajta pьjuva qanada воladь. Kec pen вecirlerge aralasadь. Θmirinde monca kermejdi. Ajьnda ajaq taвaqьn вir tazalamajdь On kynde yjin çendep sьpьrmajdь. Bes kynde вeti qolьn tazalьp əreŋ çuvadь.

Buqan çaqьndasqandardьŋ ycevi soz, ekevi merez, вirevi elipti.

Men çajьn ajttьm, ezderiŋ вaqasьn вer.

32- çьl, Gelejpki

ÇARLЬQ

(Qьstavвajqa arnadьm).

Umьtpasam „M" avdanь 32-çьldьŋ kyzi avdanqa çaŋadan воlqan ulьqtьŋ aldьnda çavьr attaj çьlmaŋdap, вedenedej çorqalap, qьzqьctaj yjrildim. Bultaruvqa çol çoq, amalsьzdan əmirin tьŋdadьm.

1-çarlьq: keliksiz qьzьl keryven ujьstьrьp, ər mecekke 15 puttan astьq sьjqьz.

2.-çarlьq: kəmendirəpkege вaratьndardьŋ attьsь çaqьnqa çajavь alьsqa вarsьn. Bas tartsa tutqьnqa alьnьp, sottalьp çer avdarьlsьn.

3.-çarlьq: ər qalqozda 50 myce, 10 вelsendi, 15 vəkil, 20 çərdemci воlsьn.

4.-çarlьq: ortadaqь maldan—pьsьqtar tyje, вa'stьq вije, vəkil taj, вelsendi qoj, tanьstarь toqtь sojsьn. Etin „çaqsьlar“ çep, sorpasьn təңerektevciler icsin.

5.-çarlьq: вergen tuqьmdь icip qojьp, salqan astьq сьqpadь dep əkti çasasьn. Oqan 40 adam qol qojьp, spolkəm pecet вasьp, ьctampьlьn qosa вasьp вuzьl mastaj qьp вekitsin.

6.-çarlьq: osь çarlьq вojьnca isti taң erteң вastap kecke вajandama вerilsin. Avatkəm dep qol qojьptь „Q“ degen вas qarpь anьq kərindi, qalqanь ajqь-cujqь, kezeң-kezeң, ərkec ərkec, ьjьr-ьjьr вop kete вerdi, Sol myjnettegi atalqan avdanda ajtьlqan əmir, вergen nusqav dəl osьndaj edi.

32-çьl Gələjipki

BIR SƏLEM

— Yjge вuqьnьp, qaqazqa oranьp, qarьndactь çalap, ystelge çaвьsьp əmirdiң вasqasьna kəz salmajtьn Kəsteвekterge вir sələm.

Çyndej saвap, caңdaj вurqьratьp, eвelektej qavqajtьp, on çolьn adam syjsinip oqьmasa da, çьlьna 12 roman, 6 dastan, 5 pijese çazьp, вedeli men aj sajьn вastьratьn Berdi sьjaqtь arsьz aqьnqa вir sələm.

Entige kirip demgip otьrьp, astьn-ystin alaj-tylej, ujqь-tujqь leksije səjlep tьjanaqtь вilim вere almaj zuv etip əte сьqatьn Esim sьjaqtь oquvcьlarqa вir sələm.

Almatьdan muqallimdikti, Məskevden doqtьrlьqtь, Kijipten inçenerlikti, Leningirattan aqьndьqtь oqьp,

9 tyrli mamandьqtь quvьp вirin ustaj almajtьn oquvcьlaroqa вir səlem.

Dostan вezip, duspanoqa panalap, qojannan qorqьp, cocqadan cocьjtьndaroqa вir səlem.

Araq icken çumьskerdi, ər kəkirek tərelerdi, mektepten qacqan oquvcьnь, çeke atь men mьsqьldaoqan adamdь ykimetti çamandadь dep əzi tysinвej ala suratьn kej вir „letonnьn“ вastьqtarьna вir səlem.

Uzьn səzdin qьsqasь, səlem sьnalsьn.

34—çьl,

ƏDIS CIL MUOQALLIM

Menin atьm Kəriвaj, ajlьq esepci, yc ajlьq tьraktьr kyrisin de oqьdьm. Bul çyrgen muoqallimde menen ədiscili çoq, 29 qarьptь on tərt çarьmnan eki kynde yjretem, ycinci kyni kitaptar men tanьstьrьp, tərtinci kyni kəzetke tysirem, вesinci kyni çazdьram, altьncь kyni çornal oqьtam, çetisi, segizi, toqьzь onь kyni dem alamьz. On вiri kyni oqьqanda qajtalap, on ekisi kyni egzam istep, on yci kyni mandat çazьladь. Aldьn Narkəm, ajaqьn qalqozdьn вastьqь, ortacalarьn nacandik вolasьn, вiraq menin aldьmda tərtip saqtajsьn! Baoqьnвasandar aldьna 20 som, artьna 15 som, kedejinе 10 som „cьtrap“ salam, munьn icinde əjelderdin kempirine 30 som, sarь qarьnoqa 15 som, kelincekke 10 som, qьzdaroqa 5 som, suluvlar вu salьqtan вosatьladь dedi. Otьroqan çurt oquvь qursьn dep at tonьn ala qactь. Onь men Kəriвajdьn onь men isi çoq. A. B. T.—dep tarata вerdi.

32-çьl

ORTAQ

Semiz at, sytti sьjьr, вotalь ingen, qozdыlь qoj, laqtь ecki, qulьndь вije, вuzavlь sьjьr, esek, tajьnca, cocqa, mьsьq, tərt ajaqtь çanuvar tygel „ortaq“.

Qaruvlь çigit, suluv qьz, sьnь tyzyv qatьn, ədemi kelincek, kenevi ketken kempir, çasь çetken cal, kyrkildegen kəksav, təsek tartqan sal, çaŋa tuvqan вala, adam zattьŋ вəri **„ortaq“.**

Tigyvli yj, asuvlь qazan, kijgen kijim, çьjnaqan mylik, təsegen təsek, çamьlqan kərpe, çastaqan çastьq, arqan-çip, yzik-tyŋdik, kerege-uvьq, cəmic-qasьq, etik-вajpaq, taqь taqь taqь **ortaq.**

Sonьŋ вəri çala ortaq, avьlda, avdanda, qalada, el вyldirgen вas вuzar, atqa miner ala ajaq, вas kyjtsegen вaj qulaq, aqьmaq вastьq, əvleki—vəkil osьlaj dese el qorqat, aqtara qara, aqьjqatьna çet, вolma qalqoz tьm qorqaq.

31-çьl. Qopa

1100 SOM

Əlim çanopke saвaq вeretin kyrsiŋ вar mь? degenimde—„вar“ dedi çьldьq kyristerdiŋ çьjnaqь Qaptavьndaj on ajlьq onan kem soqpajdь.

Çeti ajlьq çerdiŋ çyzin aladь, altь ajlьqqa ər вucpaqta вir aptamaвel syrinip oŋqa—oŋqa вop çьqьlьp çatьr, tərt ajlьq təŋerektiŋ tərt вurьcьn aladь, eki ajlьqtь eseptej almaj talaj ьcotoвot вuqaltьrlar mьjь acьp çьndь вop ketti, kyrister san çaqьnan osьlaj,

sapa çaqьna qol tijgizgenimiz çoq. Yjtkeni, eki çumьs qьlmaj satsьjalijzim oрnaqanda вiraq, qorьtamьz dep muqallim qьldь. Yc saqat oqьtqan soŋ çazьqsьz orьnnan alьp qatьnьnьŋ inisin muqallim qojdь. Esepteskende 18 som mojnьna mindi, sol 18 somqa 30 вardьm: вir вarqanda yjinde вolmadь, qьzmetten kelmedi. Ujьqtąjьn dep çattь, ujьqtaqalь çattь, ujьqtamaq вop çattь, ujьqtaŋqьrap çattь, ujьqtap çattь, вirinde cataq izdegen cal əkesine kezdestim. Keseldi kempir cecestine, qara nijet qarьndasьna qьrsьqtь qatьnьna, tantьq tanьsьna, esalaŋ inisine kezdestim; esepsiz вьlьqqa kezdestim. Birinde Qasennьŋ вasьndaj esikte turqan ylken qara qulьpqa kezdestim, aqьrь ne kerek ezine kezdestim. Aqca çoq.

500 somdь çep вuqaltьr вordaqьlanuvqa ketken, 250 somdь çep ьcotoвot eki kynnen вer ici avьrьp çatьr, 62 somdь çep araq tasuvcь ol çatьr. Adal aqьmdь aldьm, onan soŋ qorьttьm. Otьz вarqanьm 2 somnan 60 som, 18 som men 78 som çoqarqь cьqьndь qosqanda 1100 som. Aŋqarьp qarasaŋ mundajlar ər çerden taвьladь.

31-çьl. Alakel

BIR KYN, ON EKI ÇЬJNALЬS

Qaj qala ekeni esimde çoq, ezderiŋ ojlap tap, вir teqnijkemniŋ kamsamoldarь, ulь orьscьlьn qatcьlьqqa sajlap, ultcьldarьn mycelikke etkizip, qьzьl eŋecterine giramьtь вerip, çalqavlarьna вəlceвektik səlem çoldap, tentekterine ylken alqьs ajtьptь. Sonь men qatar çuvas-

tarьna segis вerip, adal kedejin вaj-qulaq qыlьp, вelsendilerin çumьstan quvьp, ekpindileiin kamsamoldan сьqarьptь. Almatь qalasьndaqь mundaj oqьjqa çoq dep çazьlqan maqьluvmattarqa men вarmaqьmdь вasa almajmьn. Seвeвi: вir qulaqtandьruvdь oqьqanьmda вьlaj dep çazqan eken: osь çьlь, osь kyni, osь kece, osь pucpaq, osь yjde, kecki saqat ycte kamsomol çьjnalьsь, 4 te mopьr çьjnalьsь, вeste asoввjaqьm, 6 da qudajsьzdar çьjnalьsь, 7 de ejelder çьjnalьsь, 8 de erkekter çьjnalьsь,9 da aңcьlar çьjnalьsь,10 da malcьlar çьjnalьsь, 11 de pьrapkem çьjnalьsь, 12 de qalьq çьjnalьsь, вir myjnet kecikkenge вajav segis, eki myjnet kecikkenge çajav segis,yc myjnet kecikkenge attь segis, tert myjnet kecikkenge qattь segis, вes myjnet kecikkender сьqarьladь.

Sol kyni çьjnalьsqa вir adam kelmej, çьjnalьs tygelinen erteңine kecirildi. Erteңine kelmej erteңine kecirildi, onьң erteңine çьjnalьs acьldь. Buqara on myjnet, вelsendi 20 myjnet, qatcь вir saqat kecigip keldi. Ystel вastьqь kyn tertiвine mьna meseleni çarьjaladь. 1-Markisijzim, ll-Leninijzim,lll-satsьjalijzim, lV-kamynijzim, V-kapijtalijzim, Vl-kezektegi is.Kyn tertiвi вir davьstan qaвьl alьndь, вajandamacьlarqa вirsaqat, çarьsuvcьlarqa eki saqat вelgilenedi. Meseleni tereң talqьladь, oqan delel ujanьң 50 mycesi вar edi çarьsqa 75 adam сьqtь, yjtkeni sejlevciler az вolqandьqtan „вelsendiler“ eki ret sejlepti.

Sejlevciler çaңвьrlatьp, çeldetip kepirtip çiвerdi. Qavlь oqьldь: Markisijzimdi 100 pur. orьndajmьz, Leninijzimdi 90 pur orьndajmьz, satsьjalijzimdi quramьz.

kamuvnijzimdi вara keremiz. Kapijtalijzimdi 70 pur. çojamьz tygel çojsaq вajlardьŋ tuqьmь qalmaj ketyvi mymkin. Kezektegi ister acьq qaldь, qavlьnь qaвьl aldь. Kamsamol çьjnalьsь çaвьldь. Meniŋ ajtajьn degenim: enimsiz çьjnalьs, oŋвaƣan uja sizderdiŋ endirisleriŋde воlьp çyrmesin.

34-çьl Almatь

QUTTЬQTAJMЬN

Sezi tyjinsiz, isi maŋьzsьz, erte çatьp kec turьp, az istep kep mindetsip, avьrdьŋ astь, çeŋildiŋ ysti men çortьp çyrgen ekpindilerdi çorta вer,—çorta вer dep **quttьqtajmьn.**

Çavьndaj qujьp, sьnaptaj suvsьp, toƣьz tyrlenip toqsan ezgerip, sojьlьn soqqan erkek, вeti qьzьl əjeldi, çasьrьn larek, çaqsь ьstoloвajƣa kirgizip çyrgen keŋseniŋ Oŋƣarь sьjaqtь keseldi вastьqtarьn, Stalinniŋ altь cartьn, umьtьp ket - umьtьp ket dep. **quttьqtajmьn.**

Ortada turƣan kyc kelikti kytyvdiŋ ornьna sьmpьs qujrьƣьm, вykic çijrenim asav kegim, ker qasqam, ala вajtalьm dep, ylesip minip alьp aram вelsendiler arьƣьn eltirip, semizin sojьp, çyrigin satьp, çatsa da вьlьq etpejtin qalqozdardь, вьlьq etpeseŋ вьlьq etpe dep **„quttьqtajmьn“**

Ulь kyc, ujьmdasqan el, вitken isti kermej orьs qurttь sonьŋ 70 pur. sьn quvьp tastarma edi dep çyrgen ultcьldardь 70 emes 100% ke çosparьŋdь çasa dep **„quttьqtajmьn“**

Qazaqьstanda turqanьna 10 çьl bolsa da qazaqtьŋ on sөzin yjrenbej at baqqьc, kөce kyzetkic, yj sьpьrqьcьna dejin orьstan alьp, çergiliktendiryvdi 100 pur orьndadьq dep çyrgen mekemelerge 200 pur. çaz dep **„quttьqtajmьn.“**

Çigit izdep mektepke kirip oquvdьŋ ornьna bojьn sьlap ojьn bөlip, sabaqtan bezip bajqa tijip kilasta qalьp çyrgen əjelderdi çalqьz kirip bir qora çan bolьp mektepten quvьlьp cьq dep **„quttьqtajmьn“**

Өmirde oqь, eŋbekke tөsel, kemcilikti qurt dep tereŋ ojlь, qьraqь kөz, qolqanattardь **quttьqtajmьn.**

33-çьl tьjatьr

ӨZIMDEJ ÇAZUVCЬ

Men çazuvcь degen ataqtь alqanda 17-qasьr ojda çoq, 18-qasьr myldem bitip 19-qasьr bityvge tajanьp 20-qasьrdьŋ pьlanь çasalьp çatьr edi. Men cyv degende өleŋ çazdьm, kөrkemdik çaqьna usьnsa qol çetpejdi. Sajasat çaqьn avьz ben ajtuvqa bolmajdь. Yjtkeni, sajasatqa çyjrik çer çyzinde yc aq pijsatil bar: birevi Əŋgilijada, ekincisi Germanijada, ycincisi SSSR dьŋ Qazaqьstandaqь mьna men. Өleŋdi oqьjmьn.

Ala tav aspanqa 20 aq səntijmetir çetpej tur!.
Bьlьq-sьlьq etken bir suluv qьz kөkejimnen ketpej tur.
Balqactьŋ kөlin ijiskesөŋ altьn sasьjdь.
Bajlarda qurьp kөtpөj eptej tur.

Avьlьm kecip вaradь qum kecyvge,
Tьraktьr çaqsь вoldь miŋgesyvge,
Kymyvnes degen çaqsь kisi,
Bajlarqa çol вermejdi вirlesyvge.

Munan soŋ eleŋniŋ çaŋa tyrin taptьm, ol mьnav:

Toq-toq
Tьq-tьq
Tьr-tьr
Cьr-cьr
Gyv-gyv
Baraвoz —
Pьs-pьs

Budan kejin qara sez çazuvqa tystim, onь вьlaj вastadьm: Kyn teвege kelgende saq-saq kyledi. Ajdan çuldьz ujaladь. Tavьqtьŋ syti qьmьzqa ьlajьq, Qocqar syzisedi, torqajdьŋ çumьrtqasь arqьmaqtaj. Munan soŋ pijese çazdьm. Tert perdeli dьramanь taŋ erteŋ вastap, kecke talajьn вitirdim.

Vaqьjqasьn patsa zamanьndaqь çavьzdьqtardь korsetip Oktявir teŋkerisine çaj qanatьn ajaldap, kiraçdan soqьsьn вasьp etip qalqozdьŋ eŋ alqacqь qurьlьsьn korsetip satsijalijzimge вir-aq tiredim. Onьŋ aqcasьn alqanda kek mojьn qьzьl tumsьq terden orьn aldь. Pьjuva men qьmьzdarьŋa вosaqada tijmej qaldь. Kezirgi istep çyrgenim pьjravat, вuqanda çaman emespin, yjtkeni „kaвьla" degendi, çьlqьnьŋ urqacь вajtalь dedim. „Ken" degendi çьlqьnьŋ erkek atь dedim.

Suv вetindegi saldaj qalqьp вaram, qorqьp çyrgenim sьn. Əzir amanmьn, ojlajmьn ezimdej çazuvcь çoq. Sondьqtan keptiŋ aldьna salьp etkim keledi. Men degende meni emes, osьndaj qьp çazqandь tysiniŋiz.

33-çьl tьjatьr

BAJANDAMA

Çoldastar! „Ьzьnacijt" tьŋdaŋdar jaqьnьj qazьr „tojьs" men „paktь" sendetci sondьqtan tagdalьj... tagdalьj... tag. Qalqoz „ьzьnacijt" sapqoz „tojьs" olardьŋ isteri „paktь" kelecek jaqьnьj ylken çumьstar „panьmajtь" deldegen nusqav, jaqьnьj kerek, sondьqtan **tagdalьj... tag...**

Mektep, „Ьzьnacijt" maman „tojьs" kerek jaqьnьj qacan olar „paktь" вitiredi „tocki" qanca вolsa da, „panьjmajtь kep" emes məselem.... sol seвepten вizge molь çaqsь sondьqtan **tagdalьj... tagdalьj....**

Tьjatьr „ьznajit-ərtes „tojьs" kylgenderi jaqьnьj savatsьzь „paktь" derekterden „panьjmajttь" qorьqpavь məselen osь isterdi keŋ talqьlav məseleni... satsьjalijzim... sondьqtan **tagdalьj.... tagdalьj.**

Bajandama „ьzьnacijt" вitti tojьs çospardь jaqь nьj, orьndavlarьŋьzdь „paktь" soza вerseŋiz panьmajte, luqsatsьz məselen. Men ketemin sondьqtan **tagdalьj.. tagdalьj.... tagdalьj.**

33-çьl. Aqsuv

A Q Ç Y R E K

Aptamaвəldi qalьвьnan artьq ajdap, pьrьldatьp suvoqa вatьrьp, tasqa sooqьp, dəngelegin çarьp, otьz вut çyk alsa qьrьq kisi mingizip, eki kyn çol çyrse, 5 kyn çamap, kynde mas вolьp, kyni ətetin copьrlar „aq çyrek" (!)

Tьjanaqtь mektep вitirmej,tьnoqьlьqtь is istemej çanь tьnьc, çajь keŋ, çьlçьmaj otьrьp вuttaoqan un, qarьndaoqan maj, ərelegen et, qaptaoqan qurt, qorçьndaoqan çent, kelelegen qant, celektegen вal, qucaq-qucaq вul alьp otьrsa da, вirin вirine çetkizвejtin, вajьna sengen əjelder „aq çyrek" (!)

* *
*

Qalqozdь qaqpajlap masatьnь toqьm, çiвekti culoqav quromnan noqta çasap, majdь iritip, kərtickini ciritip əktiden təвe turoqьzatьn kəperetip orьndarьnьŋ, çeвir вuoqaltьr, çegic ьcatoвot, mas kynem orьn вasar kəŋilcek вastьqtarь „aq çyrek"

* *
*

Tərtipsiz radьjódaoqь kevdesi men ən salьp murьnь men domвьra certip, maŋdajь men kitap oqьjtьn „mamandar" men qolь men ojnap, kəzi men qorьtьp altь çьl ojnasada denesi ispirt pen qatьroqandaj siresip вьlьq etpejtin qazaqtьŋ kej вir ərtesteri „aq çyrek".

Sьrьn acьp sьnoqa salьp tyzeŧe вilgen sol **aq çyrek.**

34-çьl

KΘPIRGEN KΘSTEBEK

Murnь ylken, вeti çalpaq, kəzi tьcqan kəz, keŋirdegi sorajoqan, uzьn edi.

Kəsteвek əzin вьlaj tanьstьradь: men adamnьŋ arьstanьmьn çoI вojьndaoqь Q. stansasьn вasqaramьn Urpaoqьm adamnьŋ asьl tuqьmьnan, oqan dəlel maoqan Qulçada toloqatьp, BERLINDE tavьptь. Nьjorьkte, Parьçda, savattandьm. Barcavda mektep вitirip Aŋoqaradan mandat aldьm.

Θzin „təŋkeriscil" dep sanajdь: yjtkeni 1905-çьldaoqь təŋkeriste səvdeger воlьp Θktəвir təŋkerisi kyni yjinde otьrьp, azamat sooqьsь вitkence qacьp çyripti. Keŋsege вasьn suqpajdь çarlьqtь çatьp вeredi.

Araqtь çek kəredi, otьra qaloqanda letirin icse tojmajdь. Ajlьqtь az aladь, aj sajьn qolьna tijetini segiz aq çyz som. Ajtqanьn anьq tyзindiryv ycin qazaq tilin вilmejtin orьs pen qazaqca səjlesedi. Orьs tilin вilmejtin qazaq pen, orьsca səjlesedi. Keŋsesine вarsaŋ qaoqazь cacьloqan, ickəвi acьloqan, sьjajasь təgilgen savьtь təŋkerilgen, qaqpaoqь, sьnoqan, qaŋqajьp qur ystel tur.

Bastьq qajda dep qatcьdan surasa: esepcige çiвeret, esepci, qalavcьoqa çiвeret, qalavcь qaravcьoqa, qaravcь qadavcьoqa çiвered. Ajnalьp kep ajaoqьnda qatcьoqa sooqasьŋ, qajtarьp surasaŋ təвeleske вergisiz urьsqa kezdesesiŋ.

Kəsteвek çьldьŋ вasьnda вir pojьzdь Almatьoqa, вir pojьzdь Qazalьoqa çiвer dep вujrьq вeripti. Almatьoqa degeni Ajagozge, Qazalьoqa degeni вir kyndik çol-

dь segiz sotki çyrip Qazanoqa вarьptь. Ooqan seвep avsar вastьqtьn Qazalь, Almatь degenin danoqoj qandoqtьr Qazan, Ajagoz dep oqьptь. Ekinci вujrьoqь вojьnca Semejge teri dep çiвergen pojьzьnan muz cьoqьptь. Arьsqa muz dep çiвergen pojьzьnan çyn cьoqьptь. Өzineв surasan çyregim taza çaloqьz-aq çanьldьm dejdi.

Men Kesteвektin qьlьoqьn ajttьm. Istep otьroqan вьlьoqьn ajttьm.

34-çьl.

CART ÇASAJMЬN

Muqallimnin ajlьoqьn telemej, peter вermej, qavlьsьn вekitpej, sezin tьndamj, mektep isin at ysti qarajtьn kej вir avdannьn вastьqtarь men mektepti çap, вalanь tarat. Muqallimdi quv dep, „cart çasajmьn"

Atasь qan, əkesi вolьs, ezi tilməc вolsa da əkem qul, cecem kyn, ezim вatьraq dep çaloqan ənket toltьratьndar men вudan вulajoqь ənketti emir вojь qul вolьp ettim dep toltьruvoqa **„cart çasajmьn"**.

Bar muqallimdi pajdalanвaj вьltьr əkem eldi, kyzde əjelim terkindedi, qazir yjim alьs dep 17-çьldan вeri savattanвaj çyrgen вerekesiz nadandar men eki çьlda вir qarap çatta, artьn yjrengence aldьn mylde umьtьp qal dep **„cart çasajmьn"**.

Puvckin ce вastap, Gegelce minep, Getece syvrettep, Aвajca qьjьstьrьp, Gerkijce qorьtam dep çьl sajьn çazuvcьlьq kamandьjropkesine cьqsa da kenil quvanьp, kez kenelegendej cьoqarma вere almaj çyrgen aqьn-

dar men çaz вөjь çatьp aqca al, kamandьjrokige aj sajьn cьq, isiңniң nətijçesi suvdaj qujьlsьn dep „cart çasajmьn".

Təcken ьstьq, Semej suvьq. Məskev ylken, Qostanaj kickene, Qapaldь tav dep, çeti çьldan вeri çer taңdap вir mektep вitire almaj çyrgen oquvcьlar men qartajqanca qaңqьj вer dep „cart çasajmьn".

Oquv вastalqan soң muqallim izdep, icine kirgen soң yjin sьlap, çьl ajaqьnda çospar çasajtьn mektepter men ajlьqьңdь tygel al,өndiris çosparьңdь orьndama dep „cart çasajmьn".

Altь aj çazqa: arвa sьndь, qamьt qьjradь, at syrindi dep vaqьttь өtkizip, 30 aq eңвek kynine ije вolqan qalqozdьң Çaqьвaj sьjaqtь çalqavlarь men keler çьlь kөziң вaqьrajьp on aq kynge ije вol dep „cart çasajmьn".

Qazaqьstannьң kəzetterin surasaң Өzвekistan, Tatarьstan, Tyrikpenistan kəzetterin kөrsetken, qajtarьp surasaң qaвaqьn tyjip, avzьn dorвьjtьp, „Satsьjaldь qazaq", „Lenincil ças", „Qazəq ədeвijetin" вasьp turьp çoq dep çavap вeretin вaspa dykenderiniң satuvcьlarь men oquvcьlardь tistevik çьlqьdaj maңьna çolatpa вьltьrqь ңөmirlerin вьjьl sat, вьjьlqь nөmirlerin ьskilaqa yjip qojьp өtpejdi dep ojвaj saluvqa „cart çasajmьn."

Bes myjnet məcijne вasьp kijimin tyzep, on myjnetten kejin ernin вojap, çьjьrma myjnetten soң cacьn вujralap, вir saqattan kejin avzьn qьjsajtьp əңgimege kirisip, attь ijt, tyjeni tiken, terekti teke dep вasatьn məcijneskeler men çazqanьn өzinde өzgede

tysinвesin „qaroro“, „saroro“ dep çazuvoqa „cart çasajmьn“.

Çoqarqь kemcilikti çoqaltuvqa, sizder men cьn „cart çasajmьn“.

34-çьl.

SYJSINEMIN

Murnь qolaqactaj, maŋdajь вir çapьraq, çaqь suvalqan, eŋi quvarqan, əke, cecesi elgen. Naqacьsь 20 çьl вolьs вolqan, atь Qocqarвaj, qocqar sьjaqtь syziskic вolsьn dep ьrьm etip qojqan. Bul çerde:

Qartajqanьnca çetim вolqanьna,
Bajdьŋ ygiti kekejine qonqanьna,
Bul çoloqa вasьn вergenine,
Bylk etpej kengenine „syjsinemin“.

Yjinen arqan вojь cьqsa ezin вojdaqpьn dep çarьjalajdь. Əjeli erse вir caqьrьm artьna tastajdь, qьzdar surasa çasьn çьjьrmaqa tysiredi, erkek surasa əreŋ zoroqa çasьn çьjьrma вeske çetkizedi. Aвьrojьn çapqan ardaqtь keselige. Eki qatьn aluvqa zaŋ çoqtьqtan вir, вirlep talajdьŋ вasьn çuttь. Uroqanda denesine daq tysirmej вuvьndьratьn вolьptь, вul çerde:

Qьz kerse çasarqanьna,
Bojdaqpьn dep qasarqanьna,
Əjeldiŋ sanьn segiz, toqьzoqa aparqanьna,
Uruvdьŋ çaŋa ədisin tapqanьna,
Əjel teŋdigin ajaqьna вasqanьna „syjsinemin“.

32-çьl altь ajlьq kyriske 12 pənnen saвaq вeripti. Qat tanьmajtьndaroqa algeвir, geametir, qьjrorgija, sej-

lem çyjesinen вastaptь. Kyriste oqьqandar вurьnqь вiletinderin umьtьp qalьptь. Bitirgenderdiŋ qat вilmejtinderin çoqarqь mektepke, вilimdisin savatsьzdar mektевine çiвeripti. Bul çerde:

Ər вilimniŋ atьn atap catqanьna,
Oquvcьlardьŋ васьnьŋ qatqanьna,
Рьlannьŋ istelmej orьndalьp çatqanьna
Maman muqalьmdь qorlaqanьna,
Sottajmьn dep zorlaqanьna „syjinemin".

Detdomqa вastьq воlqanda: sarь majьn-dosьnь, sytti syjgenine, kezdemeni kez kergenge ylestirip, вalalar çedi dep avьzdьqьna aktь вajlaptь. Bul çerde:

Detdomnьŋ mylkin cacqanьna,
Balalardьn qarnьnьŋ acqanьna,
Kөp aqcanь qaltaqa вasqanьna,
Kyvəlikke aktьnьŋ asqanьna „syjinemin".

Kөp izdenip kөŋil вelеtini araq, munьŋ 20 çьldьqьn çaqьnda tojladь. Bul çerde:

Aqьmaqtьqtь aqcaqa satьp alqanьna,
Mas воlьp keringen çerge çьqьlьp qalqanьna
Tөвelesip вasьn çarqanьna „syjinemin".

Soŋqь kezde вeletten ajьrlьp, qanattan qajьrьldь. Bul çerde:

Qocqarвajdьŋ quvatь ketkenine,
Өlim saqatьna çetkenine cьn syjsinemin.

35 - çьl, Qazpij.

ODAN—BUDAN

Çaqьp dejtin kamsamol mycelik вeletin Samarqant-tьq cajqanasьna tastap, ezi aman-esen yc sөtke çyrip Bakyvge вarьptь.

Yc ajdan kejin kəmijtet çarna tөle dep caqьrqanda, Samarqandaqь cajqanada umьtьp qalqandьqьn вilip qattь „rençipti" qoj.

B. stansasьndaqь melijtseniq вastьqь Ьjвan degen adamdь səvdeger-dep pojьz ystinde ustasa өndiriste 10 çьl ekpindi вolqan çumьsker вolьp cьqьptь.

K. qalasьndaqь teqnijkөmge qazaq tilinen saвaq вeretin muqallimnen tөmendegi „qasijet" taвьlьptь:

—Muqallimdik „staçьq" qanca.

—Daq 22 çьl.

—Çasьq qancada?

—Çasьm 29 da...

—Çeti çasьqnan вala oqьttьq вa?

—Çoq, çasьmda вala oqьtpadьm, Meniq өzimde вir cataq вar qoj dep camalajmьn.

—Əlde, tuvьsьqda cataq вar ma?

—Çoq çaqьlьp otьr ekem, egizdiq sьqarь вoluvьm mymkin-av!

—Egizdiq sьqarь вolqan soq eken qoj—çeti çasьqnan saвaq вerip çyrgeniq.

—Çoq, men 18 çasьmnan вastap вala oqьttьm.

—Onda 22 çьldьq staçьq ne?

—Sizge cьnьmdь ajtajьncь... On eki-çьlь өlgen əkem marqumnьq „staçь" edi.

—Maqlьmatьq.

—Orta.

—Zat esim men, sьn esimniꞑ ajьrmasь ne?

—Ajьrmasь sol... Zat esim pamijlesi, sьn esim ez atь.

—Qandaj çerde „dьꞑ", qandaj çerde „tьꞑ" вoladь.

—„Nьꞑ" menen „dьꞑ" dь ursaq tьꞑ вoladь.

Bir aqьn вarlьq cьqarmasьnьꞑ tьnьs вelgisin tyzete kep, ezi men əkesiniꞑ atьna çetkende, ereçe вojьnca durьs вolsьn dep eki çaqьnan tьrnaqcaqa alьptь.

Bir mekteptiꞑ doqtьrь, вalalar avruv dep taratьp çiвeripti, onьꞑ ajtuvьnca вulardьꞑ avruv tyвiri, mal avruvlarь sьjaqtь depti... Teksere kelgende вalalar sav вolьp cьqqan, ol adamь mal avruvь вar dep çyrgen Əcirip degen mal doqtьrь вolьp cьqqan.

MAZMUNЬ

Beti

1 — Baspadan 4
2 — Ajtьstar 7
3 — Sьnatpajmьn 11
4 — Təremin 11
5 — Araq qumar 13
6 — Çaqьp 15
7 — Demesin 16
8 — Moldanьŋ zarь 17
9 — Eki doqtьr вir avruv 19
10 — Ənepije 20
11 — Çarlьq 21
12 — Bir səlem 22
13 — Ədiscil muƣallim 23
14 — Ortaq 24
15 — 1100 som 24
16 — Bir kyn, on eki çьjnalьs 25
17 — Quttьqtajmьn 27
18 — Əzimdej çazuvcь çoq 28
19 — Bajandama 30
20 — Aq çyrek 31
21 — Kəpirgen Kəsteвek 32
22 — Cart çasajmьn 33
23 — Syjsinemin 35
24 — Odan вudan 37

Ответ. редактор. ***САРСЕКОВ Ж.***
Тех. редактор. ***НУРГУЖИН Н.***

; Сдано в производство 10/IV- 36 г.
Подписано к печати 20/IV-36 г.
Ответ. корректор ***МАХМУТОВ А. и ГУМАРОВА М***
К И Х Л № 22 об'ем $1^1/_4$ п-л.
форм. бумага 62Х94 $^1/_{32}$ доля листа.
Казлито № 827 формат 5Х6 ^{36}
заков в 1п/листе 49152 Тираж. 10150

г. Алма-Ата, Книжн.-Журн. Тип. Заказ № 19.

КНИГА ДОЛЖНА БЫТЬ
ВОЗВРАЩЕНА НЕ ПОЗЖЕ
указанного здесь срока.

Колич. предыд. выдач. ____________

Тип. „Пролетарская мысль“, М. Сухаревский 9. Зак 1355

Baƣasь 60 tijin

ЕРКИМБЕКОВ Д.

ШАНШУ

НА КАЗАХСКОМ ЯЗЫКЕ